

Bila je vrhunska športnica, med drugim je igrala v državni košarkarski reprezentanci, a sta jo vedno bolj kot rezultat zanimala popolnost meta in zmogljivost njenega telesa. Ta radovednost jo je pripeljala do črnega pasu na akademiji borilnih veščin v Kaliforniji, pamet do magisterija in službe v sloviti Silicijevi dolini, potreba po duhovni rasti pa do šamanske akademije na Škotskem. Njena otroka jo učita preprostosti, neposrednosti in naravnega vedenja, ameriška univerza Stanford sledi njenim zamislim o inovacijskem novinarstvu, v Sloveniji pa jo za svetovalko najemajo in njene nasvete ubogajo najuspešnejši menedžerji.

Violeta Bulc, podjetnica in šamanka

Tekst: **SIMONA FURLAN**, simona.furlan@delo-revije.si

Foto: **MITJA LIČAR**

Zdaj se prvič zares

PREBUJAMO

Violeta Bulc je inovatorica, podjetnica, ustanoviteljica in direktorica podjetja Vibacom, katerega poslanstvo je, kot piše na njegovi spletni strani, razvoj okolij za trajnostno rast in inovativne preboje. To preprosto pomeni, da prepoznate in iz sebe pogumno iztisnete najboljše, kar znate ter zmorete. Violeta sama počne to že vse življenje, pri čemer neuspehi zanj niso nikoli poraz, ampak nov izziv.

● **Zadnja leta vas uvrščajo med petdeset najvplivnejših žensk v Sloveniji. Zakaj?**

Zelo dobro vprašanje. Tisti, ki me tja umestijo, menda že vedo, zakaj. Očitno sem z delom na področju inovativnosti res pustila pečat v tem prostoru.

● **Smo Slovenci inovativni ali ne?**

V Sloveniji se stvari glede tega zelo razvijajo. Poglejte samo

arhitekturo, ki je bila pred dvajsetimi leti zelo enolična, zdaj pa je zelo dinamična. V zadnjih desetih letih smo zelo napredovali tudi v dizajnu, na primer. Enako je s podjetji. Slovenija ima kar nekaj paradnih konjev, to so na primer Ivo Boscarol in njegov Pipistrel, Akrapovič

Osredotočiti se je treba na dobro

»V organizaciji je treba najprej pogledati, v čem je njena moč, in tam krepiti razvojne potenciale. Nato pa dobro prakso po principu koncentričnih krogov širiti na vse elemente organizacije. To pomeni, da se sploh ne ukvarjaš s slabimi stvarmi, za slabo ne izgubljaš energije, ampak se osredotočiš na dobro, ki postopno zasede celoten prostor. Ali se da to uspešno narediti povsod, tudi v družini? Seveda, povsod, kjer je volja.«

ter brata Jakomin, Videolectures iz Inštituta Jožef Stefan, Zemanta, pa tudi precej velikih ali srednje velikih podjetij, ki svojo zgodbo pišejo na svetovni sceni. Imamo veliko inovativnih zgodb, res pa je, da kritična masa še ni dosegla te ravni inovativnosti in prodornosti. A je tudi pri nas čedalje več različnih življenjskih slogov, ljudje se manj obremenjujejo s tem, kaj je »mainstream«, čedalje več jih oblikuje svoj lastni pogled na svet.

● **O Sloveniji imate kar dobro mnenje, se mi zdi.**

Noro dobro! V Kaliforniji sem preživela šest čudovitih let. Tam sem naredila magisterij iz informacijskih sistemov, dobila službo v enem od podjetij v Silicijevi dolini. Ampak Kalifornija je super, če si mlad, zdrav, ambiciozen, brez otrok, pa seveda tudi iz prave socialne strukture. Silicije-

va dolina mi je bila torej pisana na kožo, si pa nisem znala predstavljati, da bi imela tam družino. Delaš namreč od jutra do večera, nimaš pa osnovne socialne strukture, torej staršev, starih staršev, prijateljev, in ko sva se z možem odločila, da bova imela družino, sva zopet zaživela v Sloveniji. S tem pa v bistvu nisva šla nazaj, ampak naprej, saj se je v Sloveniji takrat že veliko spremenilo. Zdi se mi, da je raznovrstnost razmišljanja in načinov dela tukaj izjemna, če imaš dobre ideje, pa imaš veliko možnosti, da delaš tudi s tujino.

● **Vas trenutne razmere v Sloveniji ne skrbijo?**

V Sloveniji je ogromno zdravih okolij, ki nimajo zveze s tajkunskimi zgodbami in s škandali, ampak delajo dobro v svojo korist in korist okolice. Imam nekakšen privilegij, da so med mojimi strankami samo takšni. Očitno se privlačimo, in zato res uživam pri tem, kar delam. Delamo pa ▶

▶ zgodbe evropskega kova. Gre tudi za podjetja, ki so bila v zelo slabem položaju, pa so potem, ko so aktivirala svoj lastni potencial, z isto ekipo postala zelo uspešna. Ta prostor je svoj človeški potencial stoletja držal pod nekakšnim steklenim pokrovom in zato se mu še ni uspelo polno razviti. Zdi se mi, da se zdaj prvič zares prebujamo in nas ni več strah pogledati preko meja Slovenije. Čedalje več je tistih, ki so zares uspešni na globalni sceni, in mislim, da je treba staviti nanje, jih podpreti. Res pa nas pri tem tiščijo nazaj že zdavnaj preživete politične in državne pa tudi nekatere gospodarske strukture. Preoblikovanje in prilagajanje tem novim razmeram je občutno prepočasno. Ampak to zares prodornih ne ustavlja.

● Se veliko ljudi iz gospodarskih in političnih krogov, s katerimi se srečujete, ne strinja z vašim pogledom na stanje v državi?

Zadnjič sem bila na seji sveta za inovativno družbo v državnem svetu in imeli smo diametralno nasprotno pogled na to, kakšno je stanje v Sloveniji. Nekateri so trdili, da je vse v razsulu, da je razpadel sistem družinskih vrednot, da nič ne funkcionira. Sama vidim stvari res povsem drugače. Okoli mene vse brsti, se razvija, je prodorno. Dva popolnoma različna pogleda torej, resnica pa je verjetno nekje vmes. Ampak trenutno gre zagotovo za svet, ko se novo močno spopada s starim, upam le, da bo pri tem prevladala modrost in ne bo prišlo do kakšnih večjih konfliktov ter razkorakov. Zato smo tudi začeli gibanje za inovativni preboj, s katerim skušamo prodreti do vseh struktur v Sloveniji, čedalje bolj pa nam s tem konceptom uspeva prodirati tudi v tujini. Gre za to, da je ustvarjalnost tisto, kar človeka

Na mednarodni šoli Sundoor v Sierra Nevadi je leta 2008 pridobila certifikat za inštruktorico hoje po žerjavici.

najbolj notranje zadovolji. Ustvarjalni ljudje so srečni ljudje.

● Za tistega, ki že dolgo ždi na zavodu za zaposlovanje, tole najbrž zveni kot kakšen new age, s katerim si ne more prav nič pomagati.

Res je, to lahko zelo preprosto zapeljemo v nekakšen new age, lahko pa tudi v čisto preprosto gospodarsko formulo. Ne bom sicer rekla, da je lahko, ampak če imaš dobro idejo in vanjo zares verjameš, lahko dobiš zanjo začetni, četudi minimalen kapital, saj ima Slovenija vzpostavljene kar dobre vzvode pomoči. Res pa je, da manjka znanje. Zato naj bo to tudi apel za zavode za zaposlovanje in zaposlovalne agencije, da je največ, kar lahko dajo ljudem, sveže novo znanje. To je po mojem prava priložnost, dati ljudem pravo znanje in delati za osebni razvoj nezaposlenih. Ostati brez službe je zagotovo velik šok. V Kaliforniji sem iskala službo, zato približno vem, kaj to pomeni. Oddala sem 84 prošenj, preden sem si našla delo, ampak to se mi je zdelo čisto normalno. Ključno se mi zdi, da nisem izgubila vere vase, ukvarjala sem se s športom, delala na sebi, brala, spremljala vse, kar se je dogajalo okoli mene, in s tem ohranjala samozavest, ostajala v toku. In ko sem dobila priložnost, sem jo lahko tudi polno izkoristila.

Po mojem je najhujše, da si ljudje, potem ko izgubijo službo, mislijo, da je konec z njimi. Nasprotno, takrat moraš vključiti vse svoje potencialne.

● Pri nas se, to kaže tudi evropske raziskave, večina ljudi zanaša predvsem na pomoč države. Se vam zdi, da bi sami lahko naredili več zase, se manj bali tega, da nam bo spodelovalo?

To je dejstvo. Pričakovati, da ti bo sistem kaj dal, je iluzorno. Sistem te mogoče lahko podpre, pa še to ne vedno, razen ko se vajini interesi prekrivajo.

Dejstvo je, da v Sloveniji še vedno ne znamo oziroma nočemo sprejeti neuspeha kot elementa zorenja na naši življenjski poti. Neuspeh, karkoli že to pomeni, je, da ti ni uspelo doseči tistega, kar so drugi pričakovali od tebe. Sploh ne govorimo o lastnih pričakovanjih, ampak o pričakovanjih drugih. Če bomo začeli z ozaveščanjem, da gre za izziv, ne pa za neuspeh, bomo začeli s tem tudi upravljati.

● Vam v razumskem poslovnem svetu uspeva holistični pristop?

Ja, to poskušam. Učim se, kako iz ljudi potegniti najboljše. Zdi se mi, da je v ljudeh toliko lepote, a je zablokirana. Če ljudje polno živijo, izkoristijo svoje sposobnosti, se stvari začnejo zlagati v celoto. Pomembno je, da človek najde svojo definicijo uspeha, ne definicije drugih, in temu potem sledi. Refleksija tega, da ljudje tega ne počnejo, so boleznine, nezadovoljstvo, depresija. To so opozorilni znaki, ki bi jih morali prepoznati pri sebi.

● Od kod izvira vaš optimizem?

Ne vem, ali je to podedovano, privzgojeno, razvito pozneje ... Ogromno sta mi dala družina in šport. Počela sem vse mogoče, od smučanja do atletike in še zlasti košarke. Ampak šport me ni nikoli zanimal kot dokazovanje moči, zame je bil blazen izziv narediti nekaj perfektnega. Da vržeš kopje tako, da med letom popolno zašumi. Da zadeneš koš in veš, da je imel tvoj met perfekten lok. Zame ni bil nikoli pomemben rezultat, ampak to, kaj lahko še naredim iz svojega telesa, zato da bodo stvari harmonično perfektno. Vedno sem si želela razumeti energetski stroj človeškega telesa, potencial, ki ga imamo, kaj lahko narediš s svojo usmerjeno energijo. Rezultati so prišli potem sami po sebi, kot posledica. Tako sem v Kaliforniji ob magistrskem študiju naredila še akademijo borilnih veščin. To je bilo odkrivanje moči, ki jih imaš, stvari, ki

se ti zdijo popolnoma nemogoče, a jih s pravim fokusom, koncentracijo lahko narediš. To je bilo popolno zadoščenje in na koncu, ko sem delala izpit za črni pas, se mi je prvič v življenju zgodilo, da nisem več skočila, ampak poletela. To je popolnost, ki me zanima. In ko sta otroka nekoliko zrastle, sem šla še na šamansko akademijo na Škotsko.

● S kakšnim posebnim namenom?

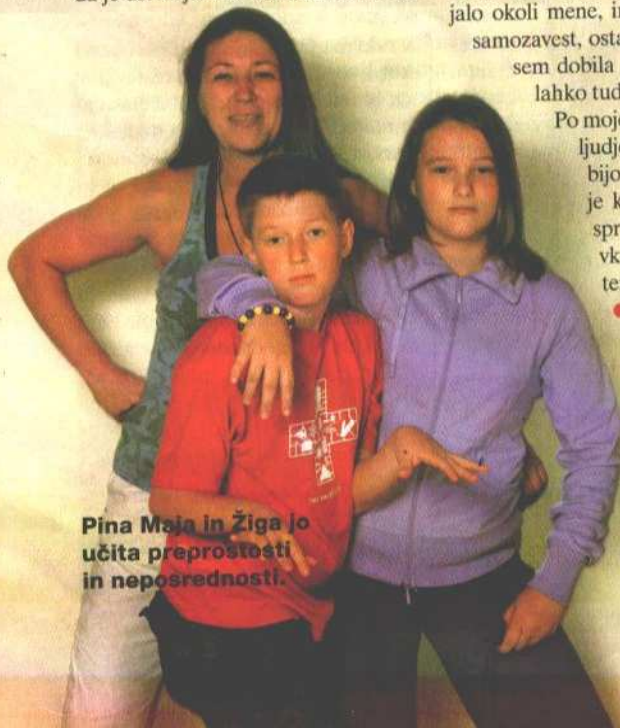
Ne. Šamanizem so 3500 let stare tehnike, kako čim bolj razumeti sebe in se čim bolj harmonično vpeti v neko širše okolje, nič drugega.

● Torej to ne pomeni, da kurite ogenj sredi dnevnih sobe in plešete obredne plese?

(smeh) Seveda ne. Imela sem veliko sreče, da sem srečala ljudi, ki imajo klasičen poklic, pa se ukvarjajo s to tehniko, zato da bi bolje razumeli sebe in našli boljši stik s svetom okoli sebe. Dali so mi zelo močna sporočila. Seveda je manifestacija tega lahko tudi šov, ki pa ga pravi šaman ne potrebuje. Nobeden od šamanov, ki sem jih pozneje srečala v Peruju, tega ni uporabljal. Pomembno je, kaj čutiš in kaj hočeš narediti. Pomembni so rezultati. Šamanske tehnike so mi dale globok vpogled in hkrati okrepile vero v človeka ter v to, da smo sami odgovorni za svoja dejanja. Bolj ko spoznavša svoje moči, čedalje večjo odgovornost imaš do sebe in do drugih. V bistvu se ti vzporedno krepita zavest odgovornosti in spoštovanje do vsega, kar je. Kam me bo peljalo v prihodnosti, pa ne vem. Bila sem v Indiji, ki je povsem drug svet, intelektualno, po vrednotah, po odnosih, po bistvu življenja. Kot bi šlo za nekakšen paralelni svet z našim.

● Do katerega smo zelo krivični, ko ga sodimo s svojega vrednostnega stališča, ali ne?

Res je. Zame je bilo pri razvoju same sebe ključno to, da sem se soočila z negativnim vplivom pričakanj, ki jih ne potrebujem več in se od njih poslavljam. Zato me fascinira vse in karkoli se zgodi, je prav. Drugo je bilo soočenje in odpravljanje odvisnosti od česar koli, od nekoga drugega, od pozornosti. To so težke zgodbe, ki pa so se začele postopoma kar razblinjati. Zelo zanimivo je bilo tudi soočenje s strahom. Ta te res najbolj hromi. Skušaj ga odpraviti, razumeti, da je to sila, ki je ne potrebuješ več. In potem je svet tako zanimiv, lep. Precej sentimentalnih vrednot se je torej spremenilo, ključ pa je v tem, da jih ozavešiš in začneš upravljati. Zato da ne delujejo več kot zaviralna sila. Še ena pomembna stvar pa je to, kar ste omenili prej, in sicer kako zelo smo obremenjeni s sodbami. Od kod ti pravica, da sodiš in obsodiš? To je še ena od stvari, ki se razblinjajo, ko se osebno razvijaš. ■

Pina Maja in Žiga jo učita preprostosti in neposrednosti.